

El clarobscur d'una visita

El dia 21 d'abril, els gironins vam tenir ocasió de viure un fet al qual, per la seva singularitat, cal aplicar literalment el qualificatiu d'històric: la primera visita oficial a la ciutat del Príncep de Girona, Felip de Borbó, i la primera utilització pública d'aquest títol de velles arrels que li correspon com a hereu de la Corona espanyola.

Aquesta vinguda, emmarcada en la visita més àmplia que el príncep va fer a Catalunya, va tenir quatre expressions simultànies i ben diferenciades: la normalitat institucional i protocolària oferta per la Casa Reial, la Generalitat i l'Ajuntament; la discrepància legítima, més o menys sorollosament expressada per alguns sectors; la freda indiferència d'una part del cos social, i la desproporcionada repressió policial amb què es va ofendre innecessàriament la ciutadania. Dintre d'aquestes coordenades, la visita va oferir aspectes positius i altres de negatius que, a hores d'ara, es poden inventariar i valorar com qui sotmet diversos elements al rigorós control d'una balança.

En el plat dels aspectes positius s'hi ha de col·locar l'escrupolosa actitud constitucional mantinguda pel príncep en les intervencions públiques; la seva assumpció de la nacionalitat catalana sense les reticències, com a mínim semàntiques, que són habituals en altres instàncies polítiques espanyoles; l'ús adequat de la llengua catalana com a expressió normal d'una situació de dret i de fet, i la utilització de fórmules justes per explicar el passat i el present amb mots més precisos del que és freqüent en els alts nivells estatals. Aquest capteniment va trobar l'oportuna correspondència en l'actitud de la corporació municipal, que va exercir amb prudència i eficàcia el paper que li corresponia.

En el plat dels aspectes negatius cal posar-hi l'absurd i desmesurat setge policial de la ciutat des de moltes hores abans de l'arribada del príncep, sota el pretext de la seva protecció i de la necessària seguretat. L'actuació aparatosa i contundent de les forces d'ordre públic, més que destinada a assegurar la integritat física del visitant, semblava encaminada a evitar-li qualsevol mostra de dissidència, per civilitzada que fos. Un periodista barceloní va haver de lamentar "la sensació de transitar per una Girona ocupada, presa militarment per més de mil homes", amb situacions desagradables "que ratllaven el patetisme i la histèria".

Per culpa d'aquesta prevenció antidemocràtica contra els qui podien protestar, es va fer també més difícil la presència dels qui potser anaven a aplaudir o dels qui, simplement, volien contemplar. En absència de molts ciutadans pacífics, allunyats per un desplegament tan exagerat de mitjans de control, la visita va discórrer en un clima artificios que segurament no es corresponia amb el sentiment generalitzat dels gironins. De contactes del futur rei amb el poble no cal ni parlar-ne, perquè l'única comunicació que es va poder establir va ser la que determinava l'encaràrada cortesia de les cerimònies oficials.

Aquesta és l'anàlisi que podem fer dels esdeveniments del 21 d'abril. Amb aquestes llums i amb aquestes ombres es dibuixa el clarobscur d'un episodi que passarà a la història ciutadana amb la càrrega de la seva significació i amb el llast de les seves contradiccions.